

ନାଗଲ ରତ୍ନା ବୁଦ୍ଧ କଥା

[ନୂତନ ମୁଦ୍ରଣ]

ପ୍ରକାଶକ—ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର

ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ଥାନ—ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର
ପରିଚାଳକ—ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଧର ସାହୁ
ଅଲଗାବଜାର, କଟକ-୨
ଫୋନ୍ ନଂ-୨୪୭୪୭

ସାବଧାନ !

ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ସ୍ଥାପନ ବା ଚିତ୍ତ ଲଗାଇବେ ନାହିଁ ।

ମୂଲ୍ୟ—ଏକଟଙ୍କା ପଚାଶ ପଇସା ମାତ୍ର

ନାଗଲ ଚତୁର୍ଥୀ ବ୍ରତ କଥା

—୫-୫-୫—

(ମୁନିବର ବାଣୀ)

ଜୟ ଜୟ ଦେବୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ଚତୁର୍ଥୀ, ଜୟ ହେ
ଶ୍ରୀନାରାୟଣ, ରମା ରମଣ ହେ । ଜୟ ଚଣ୍ଡିକା ସବାଣୀ, ଜୟ ଶେକ
ନାଗୁଣୀ, ପଦ୍ମ ଚରଣେ କୁମ୍ଭର, ମୋ ନମସ୍କାର ହେ । କୋଶଳ
ନାମ ଦୀପରେ; ଭୂମି ଶୁଭର ମଣ୍ଡଳେ, ଅବନ୍ତୀ ନାମେ ନଗର,
ଚଣ୍ଡିରେ ଭର ଯେ ବସିକ ସାଧବ ନାମ, ଧନରେ କେ ନୋହେ
ସମ, ଧନେଇ ତା ସାଧବାଣୀ, ତାର ଭରଣୀ ହେ । ସାତଧୁଆ ତାର
ସତ ବୋହୂରେ ସେ ଭଗ୍ୟବନ୍ତ, ସୁସ୍ୱଦେ ସାନବୋହୂକୁ, ଶାଶୁ
ତାହାକୁ ଯେ । ସଃଣ ବେଶି ନ ପାରକ, ଅମଣ୍ଡିଯାକ କରଇ, ଭର
ଲପି ହାଣ୍ଡି ଧୋଇ; ଛେର ପକାଇ ଯେ ଚଂସା ଆଳ ଗରା ମାନ,
ଅଗଣାରେ ଦିଏ ସାଜ, ଏରୂପେ ବେଳ ବୁଡ଼ଇ, ଗାଧୋଇଯାଇ ଯେ ।
ପାଇଲେ ଯେ କିଛି ଖାଇ, ନୋହୁବେ ଇପାସେ ଖୋଇ, ଏ ରୂପେ
ଦିନ ବସଇ, ଦୁଃଖରେ ଥାଇଯେ ଏକଦିନେ ଶାଶୁ ପୁଣି, ବୋହୂକୁ
ସକରେ ଭର, ନଗ୍ନକ ଗାଧୋଇ ଗଲେ, ମାଛ ଧଇଲ ଯେ ।
ସାତଟି ଗଡ଼ିଆ ପାଇ, ସାନବୋହୂକୁ ତା ଦେଇ, ବୋଇଲ ଏ
ମାଛ ଭଜ ଦେବୁଟି ଆଜି ଯେ ଭରକୁ ଅଇଲେ ପୁଣି, ସାନବୋହୂ
ମାଛ ଆଣି, ଭୁଲରେ ଖୋସିଣଦେଲ, ମନେ ନୋହୁଲ ଯେ । ଶାଶୁ
କଥା ମନେ ନାହିଁ, ଭଜବେବ ଅବା କାହିଁ, ଏ ରୂପେ କେତେକଦିନେ
ଶାଶୁର ମନେ ଯେ ପଡ଼ିଲ ଯହଁ ସେ ପୁଣି, ବୋଇଲ ବୋହୂକୁ
ଶୁଣ, ସବୁ ମାଛ କୁ ଖାଇଲୁ, ମୋତେ ନ ବେଲୁ ଯେ । ତାଆଣୀ
ତାକୁଣୀ ହୁଅ, ଏ ବୁଦ୍ଧି କାହିଁରେ ଥୁଅ, ନ ବେଲୁ କହିଲୁ ନାହିଁ
ହେବୁ କାହିଁ ଯେ । ଏହେ ଭରସା ତୋହର, ମୋତେହେଁ ନୋହୁଲ
ଭର, ଆଉ କି ମୁଁ ତୋତେ ଦେବ, କିସ କହିବି ଯେ । ଶାଶୁର

ଶୁଣି ଭବର ବୋହୂ ଚନ୍ଦ୍ର ମନର, ବୁଦ୍ଧ ମାତ୍ର ଆଶିଲ ଆରେ,
 ବେଳେ ଯେ । ବୋଲେ ସବୁ ବେଶ ଏହି, ଗୁଡ଼ାଏ ବୋଲଣ ଏହି,
 ମାତ୍ରକୁ ଖାଇଛି କାହିଁ, ମନେ ମୋ କାହିଁ ସେ ବୁଦ୍ଧରେ ଖୋସିଲି
 ଯହଁ, ମନେ ନ ପଡ଼ିଲ ଚହଁ, ଶାଶୁ ପୁଣି ମା * ସଡ଼, ଦେଲକ
 ଯେଡ଼ି ହେ । ଦେଖିଲ ସାକଟି ନାଚ, ପଲାଇଲେ ଡଗ ଡଗ, ତାର
 ଯେ ଆଶାନ୍ୟ କୋଣେ ରହିଲେ ପଣି ସେ । ଶାଶୁ ସେ ତାହା
 ଦେଖିଲ, ତାଟକା ହୋଇ ରହିଲ ଏମନ୍ତ ଏ କଥା ଶୁଣି, ଯା ହେଲ
 ପୁଣି ସେ । ସାନବୋହୂ ତା ଜାଣିଲ ଆଶାନ୍ୟ କୋଣକୁ ଗଲ, ସେ
 ନାଗ ପିଲକୁ ବେଶି, ଯତନେ ରଖି ସେ । ତଥା ଶ୍ରୀରାମବେଳେ
 ମିଶାଇ ଦୁଧବୁଦ୍ଧଲେ, ଖାଇବାକୁ ଦେଲ ଯହଁ ବଢ଼ିଲେ ଚହଁ ସେ ।
 ବକଳ ପାଇଣ ତାକୁ, ନ କହି କହି କାହାକୁ ହୁଙ୍କରେ ନେଇ
 ଗୁଡ଼ିଲ ଆନନ୍ଦ ଦେଲ ସେ ଚହଁ ସାତ ନାଗ ଗଲେ, ପାତାଳ
 ପୁରେ ପଣିଲେ, ନାଗୁଣୀ ମା'କୁ ଯାଇ କହିଲେ ଚହିଁ ସେ । ଆମ୍ଭେ
 ସେ ମନ୍ତ୍ରକୁ ଗଲୁ, ମାତ୍ର ରୂପେ ଖେଳୁଥିଲୁ ଆମ୍ଭକୁ ସେ ସାଧବାଣୀ
 ଧରଲ ପୁଣି ସେ । ସାନବୋହୂ ହାତେ ଶୁକ, ବେକୁଟି ବୋଇଲ
 ଆଜ, ବୁଦ୍ଧରେ ଖୋସିଲ ଶୁଣି ତ ବୋହୂ ପୁଣି ସେ । ମନେ ଚା'
 ନୋହିଲ ଯହଁ, ଶାଶୁ ଗାଳଦେଲ ଚହଁ, ବୋଇଲ ମାତ୍ର ଖାଇଲୁ
 ମୋତେ ନ ବେଲୁ ସେ ତା ବୋହୂ ନିତେଇ ପୁଣି, ମାତ୍ର
 ଦେଲ ଚତପଣି, ଶାଶୁ ଖାଇବାକୁ ପୋଡ଼ି, ଯେଡ଼ିଲ ପୁଡ଼ି ସେ
 ଚହଁ ଆମ୍ଭେ ବେଗେ ଚଲୁ ତାର ଆଶାନ୍ୟ ଲୁଚିଲ, ଖୋଜିଲେ
 ପାଇବ କାହଁ ଲୁଚିଲୁ ଚହଁ ସେ । ସାନବୋହୂ ତାହା ଜାଣି,
 ଲୁଚିଲୁ ଯହିଁରେ ପୁଣି, ଦୁଧ ବୁଦ୍ଧକ ଲବଣ, ଦିଅଇ ପୁଣି ସେ ।
 ଶୁଭ ପ୍ରାୟେ କରି ପାଳି, ପୋଷିଲ ଆମ୍ଭକୁ ବାଳୀ, ଅତି ବକଳ
 ହୋଇଲ, ଗୁଡ଼ିଣ ଦେଲ ସେ । ହୁଙ୍କାରେ ଆମ୍ଭକୁ ଥୋଇ,
 ବୋଇଲ ଯାଅରେ ଶୁଭ, ଶାଶୁ ମୋ ପୋଡ଼ି ମାରକା,

ପ୍ରାଣ ନ ଥାନ୍ତା ଯେ । ଏମନ୍ତେ ସେ କେତେଦିନ, ଗନ୍ଧ
 ହେ ଶୁଣ ପୁନଃ, ନାଗ ନାଗୁଣୀ ଶୁଣିଲେ, ସନ୍ତୋଷ ହେଲେ ଯେ ।
 ଏମନ୍ତ ସେ ସାତ ଭାଇ, ମାତାଙ୍କୁ ବନୟ ହୋଇ, ବୋଇଲେ
 ଶୁଣଗୋ ମାତ କନ୍ଧକୁ ସତ ଗୋ । ସାଧବ ବୋହୂ, ଅମ୍ବର,
 ଭଉଣୀ ଝିଅ ତୁମ୍ଭର, ଆଖିକୁ ପାତାଳପୁର, କହ ଉତ୍ତର ଯେ ।
 ଶାଶୁରେ ସେ ଘନମାନ, ଆସିବା ତାହାକୁ ବେନ, ଦିନାକେତେ
 ପାତାଳରେ, ରହନ୍ତା ଘରେ ଯେ । ବେଶାଇ ଅମ୍ବର ପୁର,
 ପ୍ରତିନେଶ ତାଙ୍କ ଘର, ଧନ ଅଳଙ୍କାର ଦେଇ, ତୋଷକସର
 ଯେ ବୋଇଲ ନାଗୁଣୀ ମାତ ଆଣି ଯାଅଛଇ ସାତ, ସଖୋଳ
 ଦେନଆସିବ ଚିନ୍ତାନୋହିବ ଯେ ଶୁଣିଣ ସେ ସାତଭାଇ, ଘୋଡ଼ାକୁ
 ସଜ କରାଇ, ଭାଇମାନେ ହାୟୋଲାକୁଣ୍ଡବେନ ମଞ୍ଚକୁ ଯେ । ମିଳିଲେ
 ସାଧବପୁର, ବଜାଇ ବାଜା ମହୁରୀ, ଘୋଡ଼ାରେ ସେ ସାତ ଭାଇ,
 ବସି ଲୋଇ ଯେ ସାଧବ ଆଗର ଲେକେ, କହିଲେ ଯାଇଣ
 ଥୋକେ ବୋଇଲେ କେ ଆସେ ବୁଝେ, ହୋଇଣ ସଜ ଯେ । ଶୁଣି
 ଯେ ପୁଅକୁ ଘର, ବେଗେ ତେଲ ପଠିଆଇ, ବୋଇଲ କେ ଆସେ
 ପୁଣ ପଶ୍ଚେ ଆଣ ଯେ ଶୁଣି ପୁଅମାନ ଗଲେ, ଲେକକୁ ଯାଇ
 ପୁଛିଲେ, କେ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭ ଶଳା, କର ସଖୋଳା ଯେ ପୁଣି
 ସେ ପୁଅକୁ ଘର, ବେଗେ ତେଲ ପଠିଆଇ, ସାନ ବୋହୂଙ୍କର
 ଭାଇ, ବେଶିବା ପାଇଁ ଯେ ଦେଉଅଛୁ ନରରୂପୀ, ତାଙ୍କର ଶଳା
 ସୁରୂପୀ, ଘରରେ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ, ପାବ ଧୋଇଲେ ଯେ ! ବେଶି
 ସାଧବ ଉତ୍ସବ, ରଖିଲ ସାମଗ୍ରୀଯାକ, ଦେନ ଭୁଞ୍ଜି ସୁସ୍ଥ ହେଲେ,
 ସଖୋଳାଇଲେ ! ଶଳାମାନଙ୍କର ଘର, ସୁବାସ ବହୁତ ଦୂର,
 ରଖିଲେ ନିଜ ସତନ, କେତେକଦିନ ଯେ ଦିନାକେତେ ସୁସ୍ଥରହି,
 ବହୁତ ସମ୍ମାନପାଇ, ଶାଶୁ ଶୁଶୁରଙ୍କ ଆଗେ କହିଲେ ବେଗେ ଯେ ।
 ବସକାନ୍ତ ବେଶିନାନ୍ତ ଚିହ୍ନି ପାରିବେ ବା କାନ୍ତ, ମାତାଙ୍କ

ବୋଲେ ଅଇଲୁ; ଦେଖା ହୋଇଲୁ ଯେ । ଭଉଣୀକୁ ଥରେ ନେବୁ
 ଦମାସ ରଖି ଆଣିବୁ, ଦେଖା ଶୁଣି ହୋଇକରି ଆସିବ ଫେରିଯେ
 ଶୁଣି ସେ ବୋଇଲେ ନେନ, ବେଗେ ଆଣି ଗୁଡ଼ ଦେବ; ବହୁତ
 ଦୁରକୁ ଯିବ, ତେର ନୋହୁବେ ଯେ । ସାନବୋହୁ ତାହା ଶୁଣି;
 ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲ ପୁଣି, ଓକଣି ମେଲଣି ଆଗେ, ବାହାର ବେଗେ
 ଯେ । ହାହୋଲା ଉପରେ ଯାଇ ବସିଲକ ଗୁରୁମୁଣ୍ଡି, ଭାବେ ଯଥା
 ବେଗରେ, ଯେଣି ସଜରେ ଯେ । ଅଇଲେ ପାତାଳପୁର ମାତ ଲୁ
 ଓକଣି କରି, ପୁଅ ଝିଅକୁ କଲାଣ କଲେ ଯେ ପୁଣି ସେ । ନାଗ
 ଆଦି ନାଗ ମାତ, ବେଶି ହୋଇଲେ ଉଷତ, ସାଧବ ବୋହୁ
 ବରୁରେ, କେବଣ ସରେ ଯେ । ଏମନ୍ତେ ସେ ସାନଗୁର, ନାଗମାତା
 ଆଦି ହୋଇ, ସବୁ ମଣାଇ କହିଲେ, ବଶ୍ୟ ସେଲେ ଯେ ଧର୍ମର
 ଦୁହିତା ମୋର ଭଉଣୀ ଏ ସାଙ୍ଗରେ; ଅଣିଲୁ ଏ ନାଗପୁର ଭୟ
 ନ କର ଯେ । ପ୍ରାଣ ରଖି ପୋଷି ସ୍ବାକୁ ଗୁଡ଼ିଏ ବେଲୁ ଏଠାକୁ
 ଏ ଦେହପିବୁ ଆସିବୁ ଯେ ଇଚ୍ଛା ନେବୁ ଯେ । ଅଜା ଅଜଗରୁଡ଼ା
 ମାଟିରୁ ଯେ ହେବ ଲେଡ଼ା; ନ କହିବୁ କାହା ଆଗେ କଥା ପ୍ରସଙ୍ଗେ
 ଯେ । ଦିନେ ଯେ ତାକି ଝିଅକୁ ଦେଖାଏ ସବୁ ଭରକୁ; ଏକବରକୁ
 ଶୁଣିଲ, ପୁଣି ବୋଇଲ ଯେ । ଏ ଭରକୁ ଝିଅ ଦେଖ ଭ୍ରମେ ନ
 ଯିବୁଟି ପାଖ, ଅଛୁ ମନା ଦେଖିବାକୁ, ନର ଲେକକୁ ଯେ । କେତେ
 ଦିନ ଅନ୍ତେ ବାଳୀ, ମନେ ହୋଇ କୁକୁଡ଼ଲ, ସେ ଭର ଗୋଟିକୁ
 ଫେଇ, ବେଲକ ଶୁଣି ଯେ । ଶୁଣିବା ଦେଖଣ ନାଗେ, ଗଜଣ
 ଉଠିଲେ ବେଗେ, ପଣାମାନ ଉଡେ ଟେକି, ଶୁଣିଲେ ଟାକି ଯେ ।
 ସାଧବବୋହୁ ଦେଖିଣ; କବାଟକଲିଲ ପୁଣି; ବୋଲେ ଏ ଭରକଥା
 କୁହେ ଅନ୍ୟଥା ଯେ । ମନଦୁଃଖ କରି ବସି; ନାଗ ନାଗୁଣୀ ଯେ ଆସି
 ବୋଇଲେ ବିମନ ତୋର; କହ ଆଗର ଯେ । ସାଧବ ବୋହୁ ଯେ
 ବହୁ; ମନା ତଲ ଭରମୁଣ୍ଡି; କବାଟ ଫେଇ ଶୁଣିଲ ସତ କି ବୋଲି

ଯେ । ଦେଖି ସର୍ପମାନେ ମୋତେ ଗର୍ଜିଣ ଉଠିଲେ କେତେ
 ହୋଧରେ ଧାଇଁଲେ ଯହୁଁ, ପଳାଇ ଚହୁଁ ଯେ । କବାଟ ଫେରି
 କଲିଲି, ଭୟରେ ଏଥୁ ବସିଲି, କେବଣ କଥା ଏ ମାତ, କହ ଗୋ
 ସତ ଯେ ॥ ଦୁଃସେ ସେ ନାଗଚଞ୍ଚି, କମ୍ପାଇଁ ଅଛନ୍ତିଭକ୍ତି, ନାଗୁଣୀ
 ବୋଇଲେ ପୁଣି, କହିବା ଶୁଣ ଯେ ॥ ଅପ୍ରାପ୍ତ ଯେବଣ ଜନ ନାହିଁ
 ଦୟା ଧର୍ମ ମାନ, ଶରୀରେ ଦୋଷୀ ହୁଅନ୍ତି, ନାସ୍ତିକ ଜାତି ଯେ ।
 ତାଙ୍କୁ ବଢ଼ିଗଣ ଏହି, ଦଂଶିଣ ଏମାନେ ଶାର, ଏଥୁକୁ ସେହୁଅଛନ୍ତି
 କାହିଁ ନ ଯାନ୍ତି ଯେ । ସାଧବବୋହୁ ତା ଶୁଣି, ବୋଲେ କୁମ୍ଭେ
 ଠାକୁରାଣୀ ଅପ୍ରାପ୍ତ କ୍ଷମା ନ କଲେ କେ ଥିବ ଭଲେ ଯେ । ହରି
 କଣ୍ଠା କୁମ୍ଭେ ହୋଇ, କ୍ଷମା ନକରି କମ୍ପାଇଁ, ନାଗୁଣୀ ବୋଇଲେ
 ଶୁଣି, ଭକ୍ତ ଭିଆଣ ଯେ । ନାଗଲ ଚଉଠ ଓଷା ମାସକ ଅଛି
 ଭରସା, ତାହାକୁ ଯେହୁ କରଇ ଆଉ କହଇ ଯେ । ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ
 ସୋମବାର ନାଗଲ ଚଉଠି ଯାର, ଶିବ ପୂଜଇ ଦଣ୍ଡ ନପାଇଯେ ॥
 ବୋଇଲି ସାଧବବୋହୁ ନାଗଲ ଚଉଠି ଯେହୁ, ତାହାର ବ୍ୟାଧି
 କିସ ଦେବତା କିସ ଯେ ॥ କେଉଁ ମନ୍ତ୍ରରେ ପୂଜିବ କି ପଳ ଚର୍ଚ୍ଚି
 ପାଇବ, କହ ସେ ବୁଝାଇ ମୋତେ ସଂସାର ହିତେଯେ । ବୋଲନ୍ତି
 ନାଗ ନାଗୁଣୀ କହିବା ଶୁଣି ଦୁଲ୍ଲଖୀ, କାହିଁକି ଶୁଦ୍ଧଲପସେ ଚତୁର୍ଥୀ
 ପସେ ଯେ ॥ ନାଗଲଚତୁର୍ଥୀ ପୁଣି ବୋଲିକରି ଏହିନାମ, ବୁଝା ଯେ
 ସକାନ୍ତି ସ୍ଥାନ କରି ବନ୍ଧନ ଯେ । ତା ନବ୍ୟ କର୍ମ ସାରିବ, ପୂଜା
 ବଧୁ ଭିଆଇବ ବେଳ ବଶବତ୍ତ ଠାଉଁ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇ ଯେ । ସୁବଳ
 ତେଲ ଅର୍ଘ୍ୟ, ସାବଣୀ ଯେ ଗନ୍ଧପୁଲ, ଭେଦ ଅଙ୍ଗ ପଖାଳିବ
 ଭରକୁ ଯିବ ଯେ । ପାଟ ଦା ପତନ ହେଉ, ଅମ୍ଳାନ ବସନସେହୁ
 ପିନ୍ଧଣ ବେନବ କାନ, ସିନ୍ଦୂର ବୋଳି ଯେ । ନାଶ୍ଟମାନେ ଅଳ-
 ଙ୍ଗାର, ଆଉରଣ ଯେ ଯାହାର ପିନ୍ଧ ଶିବ ଦରଶନ ଯିବେ ବହନ
 ଯେ । ଚହୁଁ ଆସି ଚତକାଳେ, ବସିବେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ମୂଳେ ବାର

ଅଙ୍ଗୁଳ ଶ୍ରେୟ ପୋଷଣ ଯେ । ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଜଳ ପୁରୁଷ ପୁରୁଷ
 ପୁର ପକାଇ, ତାକୁ ସେ ପଞ୍ଚ ଅଙ୍ଗୁଳ ଗୁଡ଼ି ମଣ୍ଡଳ ଯେ ॥ କର
 ସେ ଚନ୍ଦନ ପାଣି, ପିତଳା କୁସୁମକୁଣି ଝୁଣି ଆଇ ପିନ ଦେବ ଗାପ
 ଜାକବ ଯେ । ଚନ୍ଦ୍ରା ଚନ୍ଦ୍ର ବୁଦ୍ଧ ଚନ୍ଦ୍ର, ବୁଦ୍ଧ ଦିନେ ପୋଷ ସଞ୍ଜ
 ଚନ୍ଦ୍ରା ଚନ୍ଦ୍ର ଉପରକୁ ଟାଣିବ ତାକୁ ଯେ । ଦୁବ ସସ ପୁର ମାଳ,
 ଖଣ୍ଡିବ ପାଟ ଦୁକୁଳ, ବୁଦ୍ଧଦିନ ଶୋଭା ଜାଣ କରିବ ପୁଣି ଯେ
 ମଣ୍ଡଳ ଉପରେ ନେଇ, ନୟନ ବାସ ପକଇ ସିଞ୍ଚିବ ଗନ୍ଧ କୁସୁମ
 କର ପୁଷ୍ପ ଯେ ଦୁକ୍ତ ରୁ ଖଣ୍ଡିବ ଆଣି ସିଂହାଣା କରିଣ ପୁଣି,
 ପାଟ ତା'ପରେ ବେଢ଼ାଇ ଥୋଇବ ନେଇ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରା ରୂପା
 ସୁନା ଦେବ, ଯାହାକୁ ଯାହା ମିଳିବ, ଗଢ଼ାଇ ନାଗ ନାଗୁଣୀ
 ଶୋଭିତ ପଣା ଯେ । ପଞ୍ଚ ମୃତ ଜଳନେଇ ତାହାକୁ ସ୍ନାନକରାଇ,
 ବସାଇବଦୁକାପାଣ ବେଢ଼ାଇ ବାସସେ ପଣାମାସ ଦଶପୁର ନାନା
 ପୁର ପଳଦେବ, ସିନ୍ଦୂର କଳ୍ପକଦେଇ ବେଶ କରାଇ ଯେ ଦେବ
 ବେଲପତ୍ର ତୁଳ, ମନାସିଥିବ ଦୁକୁଳ ପୁଣି ଦେବ ପିଲା ଡାଳକରି
 ମଞ୍ଜୁଳ ଯେ ଥିଲେ ଦେବ ଅଳଙ୍କାର କର୍ପୁର ଗନ୍ଧ ପନର ନାନା
 ଉତ୍ସବ କରିବ, ପୂଜା ବଢ଼ିବ ଯେ ଶୁଣି ପିଠା ଖଜା ସର, ଛେନା
 କାକୁଡ଼ି ସାକର, ଗଜା ମୁଆଁ ପସା ବହୁ ଉତ୍ସୁକା ଥୋଇ ଯେ ।
 ନୂତନ ଚଢ଼ା କବଳୀ, ପାଚିଲା ପଳ ଯେ ମିଳି ନବିଆ ପରୁତଗୋଳ
 ବାଡ଼ିବ ଭଲ ହେ । ନବିଆ ଅବା ଲବଙ୍ଗ, ମରୀଚ ଶୀର ସଂଯୋଗ
 ଛେନା ମିଶାଇ କବଳୀ ପିଠର ଗୋଳ ଯେ । ପଣ୍ଡୁ ଗଣ୍ଡୁଣିବ
 ହୋଇ, ନାଗୁଣୀକ ଆଗେ ଥୋଇ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ସନ୍ତୋଷ ପୁଣି ବୁଦ୍ଧ
 ଜାଣ ଯେ ଆଶୁ ବଣ୍ଟାସ ପସରେ, ଥୋଇବନେଇ ପାଖରେ ପିଠର
 ନାଗନାଗୁଣୀ, ଥୋଇବ ପଣି ଯେ ନାନାବାଦ୍ୟ ବଜାଇବ ସାତବର୍ଣ୍ଣ
 ପୁର ଦେବ, ସାତସେ ଦୁବା ଅସତ ବବର ସସ ଯେ । ଧୂପ ଘଣ୍ଟ
 ଯେ ଆଳିଙ୍ଗ ଚନ୍ଦନ କୁସୁମ ଜାତି, ଏମାନ ସବୁ ଥୋଇବ ଦିନ

ବଢ଼ିବ ଯେ ଆମ ଭୂତ ସିଦ୍ଧିରେ, ପୂଜା ନାନା ଉପହାରେ
 ଯେବଣ ମନ୍ତ୍ରକୁ ପୂଜା ହୋଇବ ସଜା ଯେ । ନାଗ ନାଗୁଣୀ
 ପଟୋଳା, ଅନନ୍ତାଦି ଅଷ୍ଟକୋଳା ନୈବେଦ୍ୟ ସ୍ବାହା ବୋଲିଣ, ପାଣି
 ଧରିଣ ଯେ । ଏମନ୍ତ ଉଡ଼ାଇଦେବ ନୈବେଦ୍ୟକୁ ସମର୍ପକ ଦେଇ
 ଥିବେ ଦୁଳଦୁଳ ଯେ ବଡ଼ ପାଳ ଯେ । ଦୁର୍ବା ଚନ୍ଦନ ଅଷ୍ଟକ କୁସୁମ
 ବଦରି ପତ୍ର, ଦ୍ବିଜ ଘେନି ବେବ ଶିରେ ଯିବୁଛୁ ଯେ । ଆଳତରେ
 ବଢ଼ାଇବ କର୍ପୁର ଚାନ୍ଦୁଳ ଦେବ, ଚନ୍ଦ୍ର ନରବେଦ୍ୟ ଦେଇ ପ୍ରଣୟ
 ହୋଇ ଯେ ବୃତ୍ୟାନେ ଏକ ଚନ୍ଦ୍ର, ଶୁଣିବେ ଏ କଥା ଗୀତେ,
 ଘଟ ଶୀର ମର ବେବେ ସୁତ ପଡ଼ିବେ ଯେ । ସାତଗୋଟି ଘଟ
 ଶୀର, ସାତଗୋଟି ଘଟ ମାରୁ ଥୁ ଶୀର ନିଉଡ଼ିବେ ବ୍ରତ ଏ ଘଟେ
 ଯେ । ଦୁଳଦୁଳ ମାନ ଦେବେ, ନାନା ଉପହାସ କରିବେ ଦୁର୍ବା
 ଅଷ୍ଟକକୁ ଆଣି ଘେନିବେ ପୁଣି ଯେ ପାଦୁକା ପ୍ରସାଦ ପାଇ ତପ
 ପଟରେ ଲଗାଇ ନମସ୍କାର ତାକୁ ଦେବେ, ସୁତ ପଡ଼ିବେ ଯେ
 ବୋଲିବେ ହେ ନାଗରାଜ, ଅନନ୍ତ ସିଦ୍ଧିଗତନ ବାସୁଙ୍କ ହେ ନମସ୍କୃତେ
 ଉଦାର ମୋତେ ଯେ । ଆଗେ ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭସ୍ଥବ ଚର୍ଚ୍ଚି ନନ୍ଦିଆ ଆଣିବ
 ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଶ୍ରୀବିଦ୍ୟା ତାହା ମନାସି ଯାହା ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବସିଣାବେଇ
 ତାଠାରୁ କଲାଣି ପାଇଁ ତାକୁ ପୂଜା ବିଧି ଦେବ, ମେଲଣି ବେବ
 ଯେ ଗୁହର ସାମଗ୍ରୀମାନ ସାରିବ ଯେ ଯାହା ମନ, ବେଳକମାସ
 ସାରିବ ଯେ ଥିବ ଯେ ॥ ଏହିରୂପେ ଓଷା ପୁଣି କହିଲୁ ତୋତେ ଯେ
 ପୁଣି, ମନାସିଲେ ପୁଣି ପାଇ ଆଶ୍ବେଷ୍ୟ ହୋଇ ଯେ । ତତ୍ତ୍ବରେ
 ଶେଷ ବୁଝାଇ ସର୍ପବାଧା ନଲଗଇ, ପ୍ରସନ୍ନ କାଶୀ ଦରିଦ୍ରନାଶ ଯେ ।
 ଯେ ଏହି ପୂଜା କରଇ ପାଦୁକା ପ୍ରସାଦ ପାତ, ମନାସିଲୁ କଥା ତାର
 ହୁଏ ଅପର ଯେ । କୁ ପୁଣି ଏ ଓଷା ମେଲ, ମାନବେ ପୂଜାକରଇ
 ମନାସି ପାଇବ ପଳ, ଦେବ ମଙ୍ଗଳ ଯେ କୁ ପୁଣି ଏ ଓଷା କର
 ସବୁପିକ ଦୁଃଖ ତୋର, ସର୍ପବାଧା ନଲଗିବ ଭଲ ହୋଇବ ଯେ ।

ସାଧବବୋହୂ ଭା ଶୁଣି ବୋଇଲ ଶାଶୁକୁ ପୁଣି, ତାକୁ ଓଷାକରାଇବ
 ଭରକୁ ଯିବ ଯେ ରହିଲ ପାଞ୍ଚ ବରଷ କୁମ୍ଭେ ହୋଇଲ ସନ୍ତୋଷ,
 ଦେଇ ଶୁଦ୍ଧବସ ପୁଣି ବେଇ ମେଲଣି ଯେ । ନାଗୁଣୀ ଏମନ୍ତ ଶୁଣି
 ସଦସ୍ତେକ ଭାବ ଆଣି, ବେହସାକ ଅଳଙ୍କାର ପାଟ ସିନ୍ଦୂର ଯେ
 ଯେ ବଧୂ ପଦ ଥି ଦେଲ ଧୂସକୁ ତ କ ବଢ଼ିଲ, ବୋଲୁଛି ଝିଅକୁ ନଅ
 ଛୁଡ଼ିବ ଦିଅ ଯେ ଶୁଣିଣ ସେ ସାତଭାଇ, ସକଳ ସାଗ୍ରମୀ ନେଇ
 ଝିଅକୁ ପାଲଟି ପିରେ ବସାଇ ଖରେ ଯେ । ମିଳିଲେ ସାଧବପୁରେ
 ସାଧବାଣୀ ଅନ୍ତରାତ, ରଞ୍ଜିତର ତାଙ୍କ ଦେଇ ସମ୍ଭାଷନାରେ ଯେ
 ରଣ ଦନାକେତେ ପୁଣି ତାହାକୁ କଲେ ମେଲଣି, ସେ ପୁଣି ହରଷ
 ହେଲେ ପୁତକୁ ଗଲେ ଯେ । ଏମନ୍ତ ଦେ କେତେ ପୁଣି, ଗଲ
 ବରଷ କ ଜଣ ନାଗୁଣୀ ବୋଲେ ଝିଅକୁ ଘୋଷାକକୁ ହେ ।
 ଶୁଣି ଭାଇମାନେ ଗଲେ ସକଳ ସାମଗ୍ରୀ ନେଲେ ଝିଅକୁ ସେ ସଙ୍ଗୋ-
 ଲିଲେ, ଭାବ ହେଲେ ଯେ । କେତେଦିନ ଗଲ ଜାଣ ହୋଇଲ
 କାହିଁକି ପୁଣି, ସେ ବୋହୂ ଶାଶୁକୁ କହି ଓଷା କରଇ ଯେ ।
 ସାଧବାଣୀ ବୋହୂ ଭେଦ, ଓଷା କଲ ସେହି ମାନ ସମସ୍ତେ ତହୁଁ
 ଦେଖିଲେ ଓଷା କରିଲେ ଯେ ସାର ନାଗଲ ଚଉଁଟି କଲେ
 ଚକଟା ଚକଟି ଚଧୁମତେ ଓଷା ସାରି ତା' ଗ୍ରାସ କରି ଯେ । ଆଉ
 ଦିନ ପ୍ରାତଃକାଳେ, ଫୁକା ଫୁଲତାଳ ଜଳେ ଉତ୍ତର ସାହାନ କରି
 ଭରକୁ ଫେରି ଯେ । ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ସଞ୍ଚାଦେଲେ ଯେ ବଧୂ ପାଳନ
 କଲେ, ସମସ୍ତେ ଏ ଓଷ ପୁଣି କଲେକ ଜାଣ ଯେ । ମନାସିଲ
 ଫଳମାନ ପାଇଲେ ସେ ଯାହା ମନ, ଦିନେକ ନାଗୁଣୀପୁରେ ବୁଡ଼ା
 ବରୁରେ ଯେ । ମନାସି ମାମକ ହୋଇ ଆମ୍ବର ଝିଅ ବୋଲଇ
 କେତେ ଦ୍ରବ୍ୟ ବୋହୂନେଲ, ଭଲିସେ ଗଲ ଯେ । ଏମନ୍ତ ବୋଲି
 ସେ ଯାଇ, ସାଧବ ଭରେ ଲୁଚିଲ ପାଞ୍ଚ ପଣ୍ଡୁଅରେ ଥିବ ଆଜ
 ଦଂଢ଼ିବ ଯେ । ମରୁ ଏ ସାଧବ ବୋହୂ ଏ କଥା କି ଅବା ସହ,

ଏମନ୍ତ ବରୁଣ ଚନ୍ଦ୍ରେ ଉଦ୍ଦେ ଗୁପ୍ତତେ ଯେ ॥ ଏମନ୍ତ ସେ ସାଧବାଣୀ
 ବୋହୂ ସଙ୍ଗେ କଳି ଶୁଣି, କରଣ ବୋଇଲି ଭଲେ ତୋ ଭାଇ ମଲେ
 ଯେ । ଆଲେ ତାଆଣୀ ନିଲପଣୀ, ଅଳଙ୍କାର ଥିଲୁ ଆଣି ପାଦୁଡ଼ି
 ନୂପୁର ହେଲେ ଦେଲେ କି ଭଲେ ଯେ ॥ ସାନବୋହୂ ବୋଲେ
 ଭଲେ, ନ ଦିଶଇ ଯେତେ ଦେଲେ ସାତ ଭାଇ ବଞ୍ଚିଥିବେ କେତେ
 ସେ ବେବେୟେ ॥ ନାଗୁଣୀ ମାତା ମୋହର, ପିତା ରଜା ନାରକର
 ଅଜା ଅଜରର ବୁଡ଼ା ଦେବେ, ଯା ଲେଡ଼ା ଯେ ॥ ଏ ମୋ ସବୁ
 ଶୁଭେ ଥିବେ, କାଲି ଯେ ନୂପୁର ଦେବେ, ବୁଡ଼ା ଯେ ଏହା ଶୁଣିଲ
 ଲେଉଟିଗଲ ଯେ ॥ ଶାଶୁବୋହୂକୁ ଚକାଇ, ପୁଅ ନାତିକୁ ବସାଇ
 ମଣାର୍ଦ୍ଦ ସବୁ କହିଲ ମନେ ଯା ଥିଲ ଯେ ॥ ନୂପୁର ପାଦୁଡ଼ି ପୁଣି,
 ଗଡ଼ାଇଣ ବେଗେ ଆଣି, ବେଇ ଆସନ୍ତୁ ସଙ୍ଗୋଳି, ତା'ଘରେ କଳି
 ଯେ ॥ ଧର୍ମରେ ଆସୁର ଝିଅ, ଚାହାକୁ ସଙ୍ଗୋଳି ଯାଅ, କାଲି ତା'
 ବଚକୁ ଗଲି କଳି ଶୁଣିଲ ଯେ ॥ ଶାଶୁ ବୋହୂଙ୍କର କଳି ନବେଲି
 ଉପୁର ବୋଲି, ଝିଅ ଶୁଣି ଅସୁ ଯେତେ, ଟେକଲ କେତେ ଯେ ॥
 ତା' ଶୁଣି ଚକଳ ହେଲି, କାର୍ତ୍ତିକ ଆଉ ନ ଗଲି, କହିଲି ଭୁମ୍ଭର
 ଆଗେ ସଙ୍ଗୋଳି ବେଗେ ଯେ ॥ ସବୁ ଅଳଙ୍କାର କଲି, ନୂପୁର
 କମ୍ପା ନ କଲି ବୋହୂ ନାତି ପୁଅ ଶୁଣି ଆନନ୍ଦ ପୁଣି ଯେ ॥ ନାର
 ନାଗୁଣୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାରଲ ଚଉତି କଥା ଶୁଣି ଏ ଓଷା କରିବେ,
 ଫଳ ପାଇବେ ଯେ ॥ ମୂର୍ଖ୍ୟପୁରେ ଓଷା ପୁଣି, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବୋଲିଣ
 ଜାଣ ରାଣିମାନଙ୍କ ବରୁର, ହେଲ ପ୍ରଭୁର ହେ ॥ ଗୀର ମୂଳବର
 ବାଣୀ ରଘୁନାଥ ବାସ ଭଣି ଶତେକ ତେପନ ପବ, ଦୁଃଖ ସମ୍ପବ
 ହେ ॥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲ ପୁଣି, ନାଗୁଣୀକ ଆଜ୍ଞା ଜାଣ ଏ ଓଷା
 ଯେହୁ ପାଲଇ, ଦୁଃଖ ନ ପାଇ ଯେ ॥

—ସ-ମା-ପ୍ର—

ବିଜ୍ଞାନ

ଶ୍ରୀମତ୍ ଭଗବତ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକବିଙ୍କ ମୂର୍ଖ ନୟନ ବାଣୀରେ ଏହା ଶୁଣାଦଶ ପୁରଣ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗ୍ରନ୍ଥମଧ୍ୟ ପରିଗଣିତ । ଏହି ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ ଶାସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଏକ ଦେବାଦେବୀ ମନ୍ଦିରମାନ୍ଦଳରେ ପୂଜା ହେଉଛି ତଥା ପାଠ ମଧ୍ୟ ହେଉଛି । କିନ୍ତୁ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥକତ ୧୩ ଶ୍ଳୋକ ହେବୁ ତହିଁରୁ ସାର ବା ତା'ର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ କରିବା ବହୁ କଷ୍ଟ ସାଧ୍ୟ । ଏଣୁ ଲୋକ ଲୋଚନକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଦେବଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକବିଙ୍କର ଅନୁବାଦ ସହ 'ଭଗବତ ମାହାତ୍ମ୍ୟ' ପୁସ୍ତକ ଶ୍ରୀ ପାଠକଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ତେରଶ୍ଳୋକ ଭଗବତ ବହିର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଅନ୍ତରେ ଲଭିବାର ଶାନ୍ତିଦେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଉକ୍ତ ଭଗବତ ମାହାତ୍ମ୍ୟ ବହିଟି ପାଠକଙ୍କୁ ସେଥିରୁ ଶ୍ରୀରାମ—ତତ୍ତ୍ୱଶାସ୍ତ୍ର ଭଗବତ, ଭଗବାନଙ୍କ ମୂଖରୁ ବୁଝାଇ ଦିତ କଥିତ ଶ୍ରୀମତ୍ ଭଗବତ ମାହାତ୍ମ୍ୟ, ଦେବର୍ଷି ନାରଦଙ୍କ ଉକ୍ତି ସହ ଭେଟ, ଭକ୍ତର କଷ୍ଟ ନିବୃତ୍ତିପାଇଁ ନାରଦଙ୍କ ଉଦ୍ୟୋଗ, ଗୋକର୍ଣ୍ଣ ଉପାଖ୍ୟାନ, ଧୂମ୍ରକାଶ ସହିତ ଶରୀରପାତ୍ର ଓ ତହିଁରୁ ଉଦ୍ଧାର ତଥା ଶ୍ରୀମତ ଭଗବତ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ବର୍ଣ୍ଣନା ।

ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଦେବୀ, ଦେବାନ, ଉପନିଷଦ, ଶିଖା, କାର୍ତ୍ତ ଓ ବ୍ରତ, ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପୁରାଣ, ଗଳ୍ପ, ନାଟକ, ଶୁଦ୍ଧି କା, କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ସହ କୋମଳମତ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ବରଜ ପ୍ରକାଶର ପ୍ରକାଶନ ଶିକ୍ଷାବହ ନମ୍ବୁ ଟିକଣରେ ଗଢାଳାପ କଲେ ସୁବିଧା ବରରେ ଶ୍ରୀରାମଦେବ ।

ଠିକଣା :

ମେସର୍ସ—ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଷ୍ଟୋର
ପରିଚାଳକ—ଶ୍ରୀ ଦିବ୍ୟାଧର ରାୟ
ଅଲକ୍ଷବନାର, କଟକ-୨
ଫୋନ୍ ନଂ-୨୪୭୭୭